

© JO GENNEZ

HOE SCOORDEN DE WINTERGERSTRASSEN?

In 2012 werden door het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen in het Vlaams Gewest 4 rassenproeven op zesrijige wintergerst aangelegd. De proeven lagen aan in de provincies West-Vlaanderen (Veurne), Vlaams-Brabant (Leefdaal en Melkwezer) en Limburg (Tongeren). – Naar: LCG

Het rassenonderzoek omvatte uitsluitend zesrijige rassen. Een overzicht van de rassen in proef is weergegeven in tabel 1. Het rassenonderzoek vond plaats onder praktijkomstandigheden. In Veurne, Bertem en Tongeren werd de ziektebestrijding beperkt gehouden tot één fungicidenbehandeling in het laatsteblad- tot baardstadium. Enkel in Linter werden er 2 behandelingen uitgevoerd, zowel in het eerste- tot tweedeknoopstadium als in het baardstadium. Het voorbije seizoen waren er onvoldoende adequate gegevens omtrent de bladziekten, waardoor deze niet in dit artikel zijn opgenomen. De omstandigheden waarin de rassenvergelijking dit seizoen gebeurde, zijn weergegeven in tabel 2.

Korrelopbrengst

Bij de rassenkeuze zijn – wat de korrelopbrengst betreft – zowel de regelmatigheid

.....

Bij de rassenkeuze is het niet aangewezen je enkel te laten leiden door de resultaten van één jaar.

.....

van het ras over de diverse proefplaatsen binnen hetzelfde jaar als de regelmatigheid van het ras over de jaren essentieel. Bij de rassenkeuze is het immers niet aangewezen zich enkel te laten leiden door de opbrengstcijfers van één jaar. Om het opbrengstvermogen van een ras optimaal te evalueren, is het noodzakelijk resultaten over meerdere proefjaren (bij voorkeur minstens 3 proefjaren) te beschouwen. De opbrengstcijfers van één jaar zijn immers eigen aan de groeiom-

standigheden van het betreffende jaar. Het meerjarig gemiddelde van een ras is des te betrouwbaarder, naarmate de korrelopbrengst van het ras over de jaren stabiel is. Bovendien is het belangrijk om, in functie van het uit te zaaien areaal wintergerst, meerdere rassen te kiezen om aan risicospreiding te doen. Vroegere resultaten leren ons dat het opbrengspotentieel van rassen kan wisselen naargelang het perceel en het jaar. Soms zijn zowel de perceelsverschillen als de jaarverschillen zeer groot. Tabel 3 (p. 42) geeft procentueel de korrelopbrengst per ras weer in verhouding tot de getuigenrassen Basalt, Bivouac, Déclic, Gigga, Hercule, Meridian, Proval en Saskia. De gemiddelde opbrengst van een ras over de proefplaatsen is uiteraard betrouwbaarder naarmate de korrelopbrengst over de proefplaatsen regelmatig is. Het ras Proval komt, bekeken over

de 4 proefplaatsen, als beste uit de proef. Proval wordt gevolgd door het hybrideras Tatoo en Bivouac, die respectievelijk hun tweede en derde positie van vorig jaar niet afstaan. Verder scoorden ook Hercule en Saskia iets boven het gemiddelde.

Hectolitergewicht, strolengte en legering

Het hectolitergewicht van de wintergerst bedroeg in 2012 gemiddeld over alle rassen en alle proefplaatsen 62,6 kg, wat iets lager is dan vorig jaar. Figuur 1 toont

Tabel 1 Overzicht van de rassen in proef

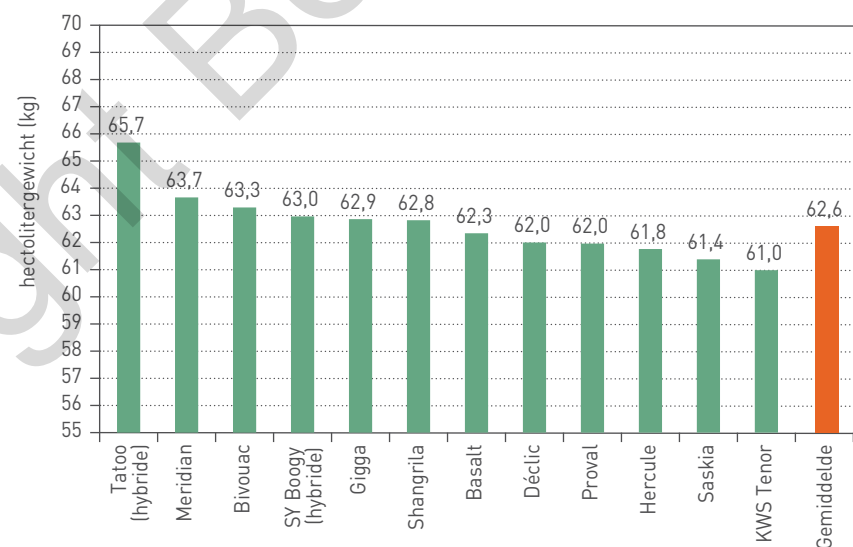
- Bron: rassenproeven zesrijige wintergerst LCG 2012

Ras	Opname Europese rassenlijst ¹	Mandataris/verdelers
Basalt ²	2011	Limagrain Belgium
Bivouac ²	2007	Philip Seeds
Déclic ²	2010	Philip Seeds
Gigga ²	2009	Philip Seeds
Hercule ²	2010	Jorion
KWS Tenor	2011	Ets L. Rigaux
Meridian ²	2010	Aveve
Paso ²	2011 (B)	Limagrain Belgium
Proval ²	2007 (B)	Jorion
Roseval ²	2008 (B)	Jorion
Saskia ²	2010 (B)	Limagrain Belgium
Shangrila ²	2005	Philip Seeds
Unival	2011 (B)	Jorion
Hybriderassen		
Hobbit ²	2009	Syngenta Seeds
SY Boogy ²	2010	Syngenta Seeds
Tatoo ²	2007	Syngenta Seeds
Zzoom ²	2007	Verla Seeds
¹ (B) Dit ras is eveneens ingeschreven op de Belgische rassenlijst		
² Resistente rassen. In regio's en op percelen waar het gele mozaïekvirus voorkomt, moet men hiermee rekening houden bij de rassenkeuze.		

dat Tatoo het hoogste hectolitergewicht behaalde. Het ras bevestigt hiermee zijn goed resultaat van vorig jaar, dat toen het tweede hoogste hectolitergewicht behaalde. De laagste hectolitergewichten werden gemeten bij KWS Tenor en Saskia. Het langste stro werd gemeten bij het ras Meridian, gevolgd door Tatoo en KWS Tenor (figuur 2 p. 42). Het kortste stro werd waargenomen bij Shangrila en Basalt. Het proefveld in Tongeren vertoonde nagenoeg bij alle rassen vroege en hevige legering. Het ras Paso vertoonde opvallend minder legering, ook bij Proval kwam er enigszins minder legering voor. Over het algemeen waren de rassen Proval en Tatoo het minst gevoelig. Hercule, KWS Tenor en Bivouac waren het meest gevoelig. Een overzicht vind je in figuur 3 p. 42.

Tabel 2 Proefomstandigheden - Bron: rassenproeven zesrijige wintergerst LCG 2012

	West-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	Limburg	
	Veurne	Bertem (Leefdaal)	Linter (Melkwezer)	Tongeren
Proefnemer	Inagro	ADLO	ADLO	PIBO
Grondsoort	Klei (kustpolder)	Leem	Zandleem	Leem
Voorvrucht	Wintertarwe	Wintertarwe	Wintertarwe	Wintertarwe
Zaaidatum	6/10/2011	12/10/2011	5/10/2011	29/09/2011
Zaaidichtheid (zaden/m ²)	350	300	250	250
	263 (hybriden)	225 (hybriden)	188 (hybriden)	200 (hybriden)
Stikstofbemesting (kg/ha N)	120	130	150	123
	(60+60)	(65+65)	(80+70)	(78+45)
Groeiregulatoren	20/04/2012	3/05/2012	29/03/2012	30/04/2012
	(tweede knoop)	(baardstadium)	(eerste- tot tweede knoop)	(laatste blad)
	Moddus 0,5 l	Ethefon 1,25 l	Medax Top 0,8 l	Ethefon 1 l
	30/04/2012		04/05/2012	
	(laatste blad)		(baardstadium)	
	Evest 0,7 l		Ethefon 1 l	
Fungiciden	4/05/2012	3/05/2012	29/03/2012	30/04/2012
	(laatste blad)	(baardstadium)	(eerste- tot tweede knoop)	(laatste blad)
	Evora Xpro 1 l	Aviator Xpro 1 l	Stereo 2 l	Evora Xpro 1 l
			04/05/2012	
			(baardstadium)	
			Skyway Xpro 1 l	
Insecticiden				
- zaai-aadbehandeling	Argento	Argento	Argento	Argento
- gewasbespuiting herfst/vroege voorjaar	-	-	-	-
Oogstdatum	23/07/2012	26/07/2012	25/07/2012	24/07/2012

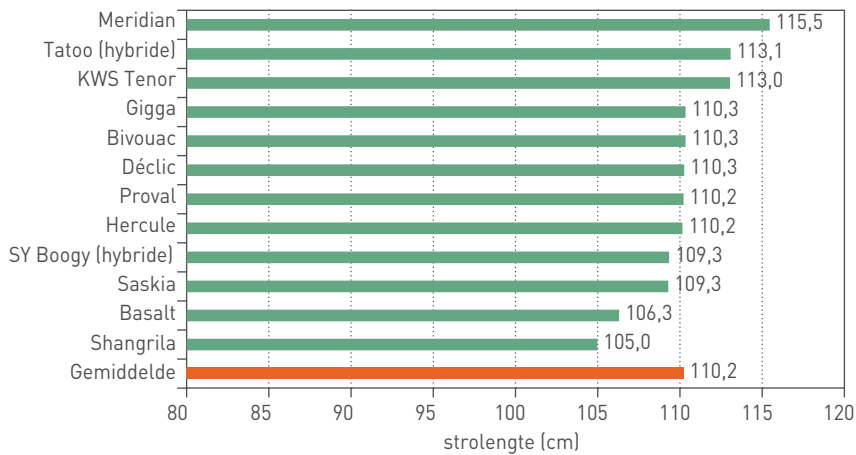

Figuur 1 Hectolitergewicht (kg) - Bron: rassenproeven zesrijige wintergerst LCG 2012

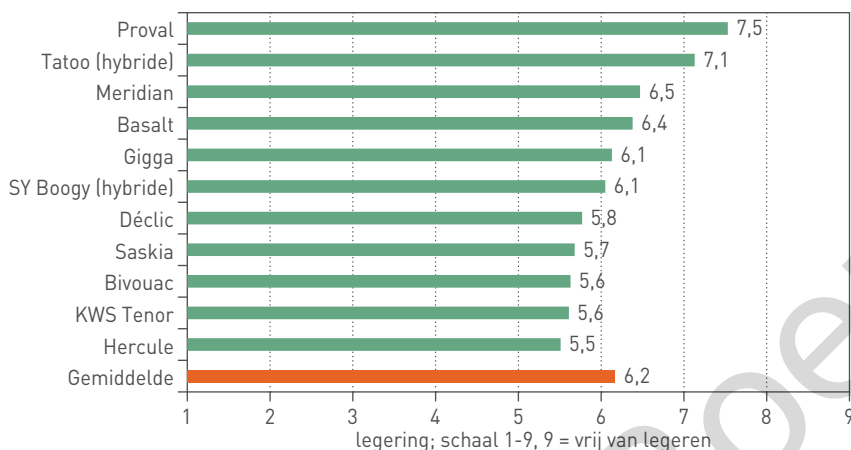
Vorstgevoeligheid

Wegens de aanhoudende zware koudeperiode tussen 29 januari en 12 februari liep de wintergerst vorstschade op. De waargenomen symptomen varieerden van witgeel, bruinverkleuring van de bladeren of van de volledige plant tot zelfs plantuitval in de ergste gevallen. Niet overal in Vlaanderen sloeg de vrieskou even hard toe. In sommige regio's vroor het dan wel fors, maar was het graangewas bedekt

door sneeuw, wat een beschermend effect heeft. Soms waren er grote verschillen tussen percelen in eenzelfde regio, wat onder meer te maken kan hebben met de ligging van het perceel. Bovendien waren er ook verschillen tussen de rassen. Eind februari, begin maart beoordeelde het LCG de rassenproeven op vorstschade. Op de proefvelden in Leefdaal en Tongeren viel er een zeer beperkte hoeveelheid sneeuw. Tabel 4 geeft de resultaten met

Figuur 2 Strolengte (cm) - Bron: rassenproeven zesrijige wintergerst LCG 2012

Figuur 3 Weerstand tegen legering - Bron: rassenproeven zesrijige wintergerst LCG 2012

Tabel 3 Korrelopbrengst - Bron: rassenproeven zesrijige wintergerst LCG 2012

Ras	Korrelopbrengst (%)				Gemiddelde
	Veurne Klei (kustpolder)	Bertem (Leefdaal) Leem	Lintre (Melkwezer) Zandleem	Tongeren Leem	
Iets boven het gemiddelde					
Proval ¹	106,7	97,4	99,7	112,3	104,0
Tatoon (hybride)	114,2	93,8	97,5	108,3	103,4
Bivouac ¹	96,4	107,6	103,1	101,7	102,2
Hercule ¹	94,5	102,5	101,6	105,1	100,9
Saskia ¹	106,9	97,6	91,6	104,9	100,3
Meridian ¹	96,9	96,2	101,8	105,3	100,0
Iets onder het gemiddelde					
Shangrila	91,3	99,4	107,3	-	99,4
Basalt ¹	101,8	99,2	105,3	91,0	99,3
SY Boogy (hybride)	108,9	92,3	95,2	99,8	99,1
Gigga ¹	92,8	102,1	101,4	93,2	97,4
Déclíc ¹	103,9	97,6	95,7	86,4	95,9
KWS Tenor	90,1	91,0	93,7	106,4	95,3
Rassen op een beperkt aantal proefplaatsen beproefd					
Hobbit (hybride)	107,8	-	-	-	-
Paso	110,2	-	-	120,6	-
Roseval	98,1	-	-	97,4	-
Unival	111,8	-	-	105,6	-
Zzoom (hybride)	112,6	-	-	-	-
Getuigen ¹	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
kg/ha	10.888,0	9.195,0	11.646,0	8.888,0	10.154,0

¹ Relatieve waarden t.o.v. het gemiddelde van de getuigen Basalt, Bivouac, Déclíc, Gigga, Hercule, Meridian, Proval en Saskia.

betrekking tot vorstschade op deze proefvelden weer. Het proefveld in Veurne vertoonde in het vroege voorjaar de meeste symptomen van vorstschade in vergelijking met de andere proefplaatsen. Hier viel er geen sneeuw, waardoor de gerst niet beschermd was tegen de vorst. De symptomen op het proefveld Veurne

Tabel 4 Vorstschade en gewasverkleuring in Bertem en Tongeren - Bron: rassenproeven zesrijige wintergerst LCG 2012

Waarnemingen	Vorstschade ¹	
	Bertem (Leefdaal) 2/03/2012	Tongeren 29/02/2012
Ras		
Gigga	9,00	6,80
Basalt	7,00	8,50
Bivouac	7,00	6,75
Déclíc	7,00	-3,00
Meridian	7,00	7,25
Proval	7,00	7,50
SY Boogy (hybride)	7,00	6,25
Shangrila	7,00	-
KWS Tenor	5,00	7,00
Saskia	5,00	5,25
Tatoon (hybride)	5,00	5,75
Hercule	3,00	5,75
Paso	-	8,25
Roseval	-	7,00
Unival	-	6,25

¹ Gewasverkleuring op schaal 1-9, hoger cijfer betekent minder gewasverkleuring.

varieerden, naargelang het ras, van enkel gewasverkleuring tot plantuitval. KWS Tenor, Paso en Meridian vertoonden er weinig tot matige vorstschade; bij Hobbit, Proval, Unival en Déclíc was er matige schade. Matig tot veel vorstschade werd vastgesteld bij Roseval, Saskia, Bivouac, Basalt, Shangrila, Zzoom en Gigga; terwijl er veel tot zeer veel schade was bij de rassen Tatoon, SY Boogy en Hercule. Over de verschillende rassenproeven heen bleek het ras Hercule de meeste symptomen van vorstschade te vertonen, gevolgd door het hybrideras Tatoon. ■

Werkten mee aan dit artikel: Daniël Wittouck, Lies Willaert & Kristof Boone, Inagro, afdeling Akkerbouw, Rumbek-Beitem; Dieter Cauffman, Jos Fagard, Nico Luyx, Morgan Callens & Koen Vrancken, PIBO Campus, Tongeren; Yvan Lambrechts & Jean-Luc Lamont, Vlaamse overheid, ADLO Granen.